

ЗНАЙ НАШИХ!

ФЕРМЕР КУЛЬТИВУЄ... НАЦІОНАЛЬНУ СВІДОМІСТЬ

Так склалося, що для українців село - не просто форма розселення. Для нас це, в першу чергу, особливий хід думок, у яких центральне місце посідає земля. Недарма у нашого народу до неї особливе ставлення. А годувальниця потребує любові, без неї не обійтись. Вона родить тільки тоді, коли про неї піклуються, її плекають. Комусь потрібно вчитися, хтось ніколи цього й не зрозуміє, а от у справжнього українця це в крові, на рівні підсвідомості жевріє в душі, а іноді виривається на волю, даючи дивовижні результати. Як, скажімо, це сталося із Володимиром Степановичем Котузою із Новоселівки.

Педагог за фахом, чимало років присвятив освітянській справі, обирався головою сільради, що комуся може здатися верхом бажань. І раптом облишив усе заради власного клаптика землі та можливості бути на ньому господарем. Це вже значно пізніше прийшли успішні та визнання, а спочатку все було далеко не безхмарним.

Розпочалося все в 1990 році. Це був час змін у житті, у свідомості. Вперше з часів колективізації в українського селянина з'явилася можливість працювати осібно. Більше того, новий Земельний кодекс «робив» створення фермерських господарств досить легкою справою. Як згадає сам Володимир Степанович, ця доступність зіграла чималу роль у його виборі, бо в глибині душі завжди було бажання працювати для себе і власноруч користуватися плодами своєї праці. При цьому він абсолютно усвідомлював тягар відповідальності, який ляже на плечі кожного, хто вийшов на цю стежку. «Як дуже легко - то не цікаво», — вважає Володимир Степанович. А ще ніколи його не покидав душевний потяг до землі, любов до неї. Фермер згадає, що задовго до свого першого врожаю особливо любив власний садок. Сад став не тільки хобі, але й сприяв глибше зрозуміти власне покликання. Звідкись з'яви-

Котуза і розкаже...

лась впевненість, що «в мене вийде краще, ніж в колгоспі». На запитання «Звідки ця впевненість взялася?», Володимир Степанович відповісти не може. Мовляв, була і все. Чи, може, земля підказала?..

Вперше Володимир Степанович вийшов на власне поле в жовтні 1990-го. Тоді мав у власності п'ять гектарів землі. Зачасти доводилося власноруч виконувати «чорну» роботу. Проте результат побив усі очікування: урожайність сягнула більше, ніж 50 центнерів з гектара: нині фермер знається, що не міг побити цей рекорд близько десяти років.

Успіх надихнув. Володимир Степанович розширив власне господарство і остаточно відкинув будь-які сумніви стосовно свого майбутнього: він - фермер. Уперше в житті відчув себе на своєму місці.

Робота принесла визнання. Вже 1993 року його господарство вперше було відзначено грамотою, як одне з найперспективніших. Починаючи із 1994 року, відзнаки не оминали фермера. В 1998 році Володимира Степановича визнали кращим сільськогосподарським підприємцем Рівненщини, в 2002 році - відзначено грамотою Мінагрополітики.

Володимир Степанович стверджує: якщо керівник не знає технології процесу від початку до кінця, то його підприємство приречене. «Без знання теорії не буде результату. Потрібно читати, вчитися, а вже тоді

... і покаже

впроваджувати». Він впевнений, що і самі лише практичні навички не дадуть високого врожаю. Ціна помилки на селі висока, а тому значно вигідніше вчитися на помилках та досвіді інших. І обов'язково Володимир Степанович виділяє організаційні здібності. Каже, що це найважливіша частина роботи. Як і те, що кожен в господарстві має виконувати власну функцію. «Знати треба все, але свою безпосередню роботу треба знати особливо добре», — стверджує новоселівський фермер.

На майбутнє українського села Володимир Котуза дивиться з оптимізмом. Поля розорюються, врожаї зростають, поліпшуються умови життя у людей села. Цей процес Володимир Степанович вважає об'єктивним і невідворотним, бо Україна потрохи все ж таки рухається вперед. Про допомогу держави фермер зазначає, що вона допомагає в основному великим виробникам, забуваючи про традиційне фермерство. Нинішні реалії вимагають величезних грошових вкладень у виробництво. Як правило, тепер кошти в аграрний сектор приходять із інших галузей. Сільськогосподарському виробнику дуже важко знайти вільні гроші, адже їх обіг тут дуже сповільнений. Посіяв - і чекаєш врожаю цілий рік. Щоправда, тепер можна легко одержати кредит, але, як влучно зауважує фермер, проблема не в кредитові, а в тому, як з його допомогою отримати прибуток і зберегти позитивну кредитну історію.

Відзначає Володимир Степанович і ризики, з якими доводиться мати справу на селі. Мало того, що сам не

застрахований від помилки, так ще й погода не завжди на твоєму боці. Однак можливість займатися улюбленою справою надихає. Бо навіть якщо йде дощ, то завтра буде сонце... «Бог намочив - Бог і висушить. І нас нагородить за чесну працю», — впевнений господар.

Нині у Володимира Степановича і його брата-компаньйона Василя близько півтисячі гектарів землі, де постійно працюють більше двох десятків людей. Фермерське господарство «Золота нива» добре відоме у навколишніх селах - «Ми йдемо вгору», — підкреслює Володимир Степанович, маючи на увазі не тільки себе, але й українське село загалом. — Ось цього року з'явилися іноземці, які привезли нову техніку, збільшили орендну плату за паї, розорали землі, які ніхто не обробляв».

Чи не зникне з українських земель український фермер, який буде неспроможний витримати конкуренцію з новітніми латифундистами? Небезпека криється в тому, що зникнути може не тільки фермерство, але й особливий український тип ментальності, що базується на землі, як головній цінності. Земля зв'язує народ зі своїм минулим. Фермери культивують не тільки пшеницю чи буряк, а й національну свідомість. Сам Володимир Степанович запевняє: для успіху потрібні знання і невтомна праця. Хіба не до цього зводяться всі філософії? Воістину, земля робить людину мудрішою, віддаючи їй частку своєї безкінечної мудрості...

Роман СІНЧУК,
учень 11 класу
Новоселівської ЗШ.